

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ЩОДО ПРОФІЛАКТИЧНИХ ТА ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ ПРОТИДІЇ ПОШИРЕННЮ ГОСТРОЇ РЕСПІРАТОРНОЇ ХВОРОБИ COVID-19, СПРИЧИНЕНОЇ КОРОНАВІРУСОМ SARS-Co-2

Підготовлено Асоціацією «Укрлегпром» разом з Держпродспоживслужбою та Держпраці на основі рекомендацій МОЗ, ВООЗ та Міжнародної організації праці

ВСТУП

Всесвітньою організацією охорони здоров'я оголошено надзвичайний стан в галузі охорони здоров'я міжнародного рівня через високий ризик поширення коронавірусної хвороби COVID-19 в усіх країнах світу. ВООЗ та органи охорони здоров'я в усьому світі кожної країни вживають заходів щодо стримування спалаху COVID-19. Всі верстви суспільства – включаючи бізнес та роботодавців – повинні приєднатись до профілактичних та протиепідемічних заходів, для того, щоб зупинити поширення цієї хвороби.

КЛАС РИЗИКУ

Збудник COVID-19 передається в основному повітряно-крапельним шляхом або через контакт з поверхнями, на яких присутній вірус. Ризик зараження на робочому місці може виникати під час виконання робіт, в ході, у тому числі, службових поїздок в райони масового поширення інфекції, а також по дорозі на роботу і додому.

Ризик зараження COVID-19 на робочому місці залежить від імовірності виникнення тісного та частого тривалого контакту з потенційно інфікованими COVID-19 людьми або поверхнями. Оцінку ризику зараження COVID-19 на робочому місці і планування заходів профілактики на робочих місцях доречно здійснювати з урахуванням зазначених нижче рівнів.

Низький ризик зараження - види робіт і трудових обов'язків, що не припускають частого, тісного і *тривалого* контакту з населенням та іншими працівниками, відвідувачами, клієнтами, покупцями тощо.

Середній ризик зараження - види робіт і трудових обов'язків, які передбачають частий, тісний, **нетривалий** контакт з населенням, іншими працівниками, відвідувачами, клієнтами, покупцями або зовнішніми виконавцями.



Високий ризик зараження - види робіт і трудових обов'язків, які передбачають частий, тісний і тривалий (більше 15 хвилин) контакт з особами з встановленою чи підозрюваною інфекцією COVID-19, а також зіткнення з предметами і поверхнями, на яких може бути присутнім вірус.

Рівень ризику може диференціюватися в рамках одного підприємства, тому оцінка ризику повинна проводитися по кожному класу робочих місць і по кожній посаді чи групі посад.

В рамках кожної оцінки ризику доцільно враховувати умови праці, характер виконуваних завдань, кількість осіб, перебуваючих одночасно в одному приміщенні, наявність можливих потенційно небезпечних факторів (виробничих, соціальних, побутових та інш.) , наявні захисні ресурси, зокрема засобів індивідуального захисту, захисних екранів.

Доцільно на підприємстві сформувати резервний фонд засобів індивідуального захисту, врахувавши кількість працюючих, тривалість робочих змін, виробничі процеси, в яких необхідні засоби індивідуального захисту через можливий ризик зараження. Необхідно визначити особу (осіб), відповідальну (відповідальних) за забезпечення працівників масками та повідомити її прізвище (прізвища) працівникам.

ОСОБЛИВА КАТЕГОРІЯ СПІВРОБІТНИКІВ

При оцінці класу ризику необхідно зважати на індивідуальні фактори певних груп співробітників. Найбільш вразливими до COVID-19 є наступні категорії осіб:

- особи старшого віку;
- особи, які мають системні захворювання (цукровий діабет, ендокринні та імунні розлади, тощо);
- особи, які мають хронічні серцево-легеневі хвороби, судинні хвороби, ниркову недостатність або інвалідність з даного приводу;
- вагітні жінки.

ІНФОРМУВАННЯ СПІВРОБІТНИКІВ

Оскільки працівників, природно, турбує пандемія COVID-19, можливі зміни в організації праці та ризику їх здоров'ю, доцільно постійно і систематично доводити відповідну інформацію до працюючих на виробництві для уникнення плутанини, чуток або дезінформації.

Дії роботодавця по інформаційному забезпеченню:



- призначити уповноважену особу для доведення інформації про COVID-19;
- визначити спосіб щоденного оповіщення працівників стосовно інформації про COVID-19 та повідомити про нього співробітників;
- відстежувати останні відомості, що надходять від центральних або місцевих органів влади;
- регулярно доводити до працівників актуальну і достовірну інформацію;
- уточнювати і поширювати інформацію про політику підприємства щодо гнучкої організації праці, віддалену роботу, відсутності на місці роботи, дні непрацездатності, щорічної відпустки, скорочення кадрів тощо;

Оскільки епідемічна ситуація постійно змінюється, доведення до відома працівників актуальної інформації про поширення вірусу COVID-19 допоможе їм бути в курсі подій та відчувати підтримку роботодавця, що в свою чергу позитивно впливатиме на вмотивованість колективу.

ПЛАНУВАННЯ ПРОТИ ЕПІДЕМІЧНИХ ДІЙ

З урахуванням результатів оцінки ризику та епідеміологічної ситуації підприємствам слід розробити план по профілактиці та протидії COVID-19. Даний план повинен передбачати заходи щодо захисту здоров'я, безпеку і благополуччя співробітників. Ухвалений план дій і обрані заходи профілактики необхідно переглядати і коригувати в разі зміни місцевих епідемічних тенденцій.

Варто взяти до уваги, що введення занадто масштабних заходів проти поширення COVID-19, можуть також посилювати інші ризики для здоров'я, безпеки та благополуччя працівників, пов'язані з використанням альтернативних методів роботи, відсутністю гарантій зайнятості, раптової втратою доходів, соціальною ізоляцією і побоюваннями з приводу можливого зараження.

Заходи щодо профілактики і протидії COVID-19 повинні реалізовуватися в поєднанні із заходами щодо усунення інших загрозливих чинників, таких як високе робоче навантаження, надмірна тривалість робочого дня, постійна віддалена робота, психосоціальні ризики тощо.

При розробці і реалізації планів дій з профілактики і протидії COVID-19 слід забезпечити проведення консультацій з працівниками або їх представниками і повсюдне оповіщення персоналу про вжиті заходи.

Бажано розмістити інформаційні банери з затвердженим планом дій, який би містив усю необхідну графічну інформацію із заходами профілактики, затвердженими на підприємстві.



ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДОВАНІ ЗАХОДИ ПРОФІЛАКТИКИ

РОЗДІЛЕННЯ РОБОЧИХ ПОТОКІВ ТА РОЗ'ЄДНАННЯ КОЛЕКТИВУ:

- запровадження підсумовуючого робочого часу;
- зміна вихідних днів та початку роботи для забезпечення працівників від пікового міського інфраструктурного навантаження;
- переведення адміністративного персоналу на дистанційне виконання роботи або запровадження графіку дистанційної роботи адміністративного персоналу (напр., 2 рази на тиждень) з розділенням груп;
- запровадження позмінного робочого графіку;
- тимчасова заборона або зменшення кількості відряджень;
- уникнення загальних зборів відділів чи колективу (наради, обговорення) або здійснення їх шляхом електронних програм комунікації.

ГІГІЄНА РУК:

- усі співробітники повинні бути оповіщені про необхідність ретельного миття рук з милом або гігієнічної обробки спиртовмісним антисептиком для рук перед початком роботи, перед їжею, періодично протягом робочої зміни: після відвідування туалету, після контакту з виділеннями, продуктами життєдіяльності та фізіологічними рідинами, після зіткнення з потенційно інфікованими предметами (рукавичками, предметами одягу, масками, використаними серветками, відходами, паперами) та відразу після зняття рукавичок та інших засобів захисту, але до дотику до очей, носа або рота;
- у часто відвідуваних робочих приміщеннях поряд з інформаційними матеріалами про необхідність дотримання гігієни рук бажане розміщення пристроїв для гігієнічної обробки рук, такі як раковини або дозатори з антисептиком, до яких повинен бути забезпечений безперешкодний доступ всіх співробітників, відвідувачів, клієнтів або покупців.
- особливу увагу звернути на гігієну рук особам, які приймають чи формують кореспонденцію

РЕСПІРАТОРНА ГІГІЄНА:

- усі співробітники підприємства повинні бути оповіщені про необхідність дотримання респіраторної гігієни. На випадок появи нежиті або кашлю робочі місця повинні бути забезпечені медичними масками, паперовими серветками та урнами, що закриваються для їх гігієнічної утилізації;
- співробітники мають бути ознайомлені з правилами носіння масок або інших засобів захисту, так як неправильне використання масок може створювати додаткові ризики здоров'ю.



- у разі погіршення самопочуття працівника в робочі години такий працівник забезпечується медичною маскою для безпечного повернення додому.

ТЕРМОМЕТРІЯ:

- необхідно організувати здійснення термометрії працівників на пунктах пропуску на підприємство (прохідна) та на пунктах пропуску відвідувачів;
- забезпечити ведення журналу реєстрації осіб з підвищеною температурою тіла. (вище 37,3° C).

ФІЗИЧНЕ ДИСТАНЦЮВАННЯ

- на підприємстві (за можливості) встановити правила, що забезпечують знаходження людей на відстані як мінімум 1 м один від одного і уникнення контакту між ними (у вигляді дотиків, рукостискань), а також контроль входу і виходу осіб і регулювання черг (за допомогою підлогової розмітки, бар'єрів). У разі неможливості дотримання зазначеної дистанції та при виробничому процесі з можливим високим рівнем зараження рекомендувати працівникам використовувати засоби індивідуального захисту.
- необхідно вжити заходів щодо зменшення скупченості людей в приміщеннях будівлі (з розрахунку не більше 1 людини на кожні 5 м²) та за можливості розосередження робочих місць і людей з інтервалом в 1.5 м в загальних приміщеннях, таких як входи/виходи, ліфти, складські приміщення, їдальні, сходові клітини, де можливе скупчення черг співробітників або відвідувачів чи клієнтів;
- заборонити проведення на робочому місці заходів, які передбачають тісний і тривалий контакт між учасниками, включаючи збори неофіційного характеру (святкові заходи, заходи тимбилдингу, тренінги тощо).

ДЕЗИНФЕКЦІЙНІ ЗАХОДИ

- визначити критичні об'єкти навколишнього середовища (висококонтактні) в приміщеннях підприємства, тобто ті, що найбільш часто використовуються у виробничому процесі та при побутовому контакті (телефоні слухавки, ручки дверей та вікон, вимикачі, санітарно-технічне обладнання, клавіатури);
- встановити періодичність проведення вологого прибирання критичних об'єктів, контактних поверхонь та приміщень з використанням миючих

засобів та як мінімум одного разу за робочу зміну з застосуванням дезінфікуючих засобів, дозволених в Україні, з урахуванням методичних рекомендацій по їх використанню, звертаючи увагу на види поверхонь, концентрацію розчину, методику проведення дезінфекційних робіт та експозицію.

- забезпечити приготування робочих розчинів (розведення до необхідної концентрації) дезінфекційних засобів з дотриманням інструкцій виробника, в тому числі вказівок, що стосуються захисту безпеки і здоров'я персоналу, котрий його готує та застосовує;
- не застосовувати в закритих приміщеннях дезінфекційні засоби шляхом розпилення або аерозольного зрошення, оскільки зазначений спосіб може призвести до подразнення очей, дихальних шляхів, шкірних покривів, алергічних реакцій.

ОРГАНІЗАЦІЯ ХАРЧУВАННЯ

При наявності їдальні для харчування працівників:

- організувати початок обідньої перерви для різних підрозділів підприємства в різний час;
- заборонити організацію харчування за системою “шведський стіл”;
- працівники їдальні, в тому числі ті, які видають замовлення та здійснюють розрахунок, повинні бути одягнені в медичну маску або респіратор, окуляри (або захисний екран між працівником та відвідувачем при видачі замовлень на виніс) та одноразові рукавички;
- нанести маркування для перебування в черзі з дотриманням дистанції між працівниками не менше 1.5 м;
- забезпечити використання посуду одноразового застосування з подальшим її збором, знезараженням та знищенням в установленому порядку, прибори й кондimenti до напоїв (цукор, мішалки, трубочки тощо) мають бути в індивідуальній упаковці;
- при використанні посуду багаторазового застосування - її обробку бажано проводити на спеціалізованих мийних машинах відповідно до інструкції з її експлуатації з застосуванням режимів обробки, що забезпечують дезінфекцію посуду і столових приладів при температурі не нижче 65°C протягом 90 хвилин або ручним способом при тій же температурі із застосуванням дезінфікуючих засобів;
- заборонити функціонування зон самообслуговування, в тому числі для самостійного наливу напоїв особами;
- забезпечити дотримання відстані не менше 1,5 м між сусідніми столами та розміщення не більш як чотирьох осіб за одним столом;



При відсутності їдальні:

- заборонити прийом їжі на робочих місцях, їжу приймати тільки в спеціально відведеній кімнаті для прийому їжі відповідно до встановленого графіку прийому їжі;
- при відсутності кімнати прийому їжі, передбачити виділення приміщення для цих цілей з раковиною для миття рук, забезпечивши його щоденне прибирання за допомогою дезінфікуючих засобів.

ВІДРЯДЖЕННЯ АБО ВІДПУСТКА (ПОДОРОЖ) ПРАЦІВНИКІВ

ПЕРЕД ПОЇЗДКОЮ:

- переконайтеся, що ваша організація, співробітники організації мають актуальну інформацію про райони де поширюється COVID-19. Ви можете знайти це за адресою: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports/>. Також на сайті Міністерства закордонних справ необхідно пересвідчитися в дозволі на в'їзд/ознайомитися з правилами в'їзду до відповідної країни;
- на основі актуальної інформації необхідно здійснити оцінку переваг та ризиків, які пов'язані з майбутніми відрядженнями працівників;
- уникайте направлення у відрядження працівників, які можуть піддаватися більшому високому ризику інфікування та розвитку ускладнень (наприклад, осіб літнього віку, співробітників, які мають такі захворювання, як цукровий діабет, захворювання серця та легенів, тощо);
- необхідно розглянути питання про видачу працівникам, які збираються у відрядження дезінфікуючих засобів для рук на основі спирту невеликими пляшками (до 100 мл) та інших засобів захисту.

ПІД ЧАС ВІДРЯДЖЕННЯ/ПОДОРОЖІ

- заохотьте працівників регулярно мити руки та триматися не менше 1,5 метра від людей, які кашляють або чхають;
- переконайтеся, що працівники отримали інструктаж, що робити та до кого звертатися, якщо в них виявився раптовий розлад здоров'я.

ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ З ВІДРЯДЖЕННЯ/ПОДОРОЖІ

- співробітники, які повернулися з регіону/країни, де розповсюджується COVID-19, повинні контролювати самопочуття протягом 14 днів та проводити виміри температури тіла двічі на день;



- якщо у них з'явився м'який кашель або не дуже висока температура (тобто температура 37,3°C і більше) вони повинні залишатися вдома і самоізолюватися. Це означає уникати близького контакту (один метр або ближче) з іншими людьми, включаючи членів сім'ї та зв'язатися зі своїм сімейним лікарем.

НАДАННЯ ДОПОМОГИ

- при погіршенні самопочуття або появі симптомів, що вказують на COVID-19, працівникам слід рекомендувати залишатися вдома, дотримуватися режиму самоізоляції і звертатися до сімейного лікаря;
- рекомендувати усім працівникам стежити за станом самопочуття, і регулярно вимірювати температуру тіла;
- забезпечити проведення дезінфекції приміщень підприємства після встановлення підозри або захворювання на COVID-19 працівника ;
- про випадки захворювання важливо повідомляти місцеві органи охорони здоров'я, та з метою спрощення і організації заходів з відстеження контактів вести облік присутності осіб на робочому місці і нарадах;
- особи, які в ході виконання трудових обов'язків тісно контактували з особами з лабораторно підтвердженої інфекцією COVID-19, повинні відповідно до рекомендацій ВООЗ поміщатися в карантин на 14 днів з дати останнього контакту.

Вказані Рекомендації не є законодавчим чи нормативно-правовим актом, містять лише рекомендаційний характер.

Розроблені Асоціацією «Укрлегпром» з урахуванням практики застосування законодавства МОЗ, Держспродспоживслужбою, Держпраці, ВООЗ і Міжнародної організації праці.

